

Додаток 5
до наказу по Ізюмському ліцею № 11
Ізюмської міської ради
від 30.08.2023 № 196

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ізюмського ліцею № 11
міської ради

Олена АНДРУШОК

Порядок

реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в Ізюмському ліцеї № 11 Ізюмської міської ради та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)

1. Цей Порядок визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в Ізюмському ліцеї № 11 Ізюмської міської ради.
2. Терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях:
  - кривдник (булер) - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;
  - потерпілий (жертва булінгу) - учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування);
  - спостерігачі-свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);
  - сторони булінгу (цькування) - безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у [Законах України "Про освіту"](#), ["Про соціальні послуги"](#), ["Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю"](#), ["Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків"](#), ["Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні"](#).
3. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в закладі освіти, є:
  - замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
  - невірноважена поведінка;
  - агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;
  - різка зміна звичної для дитини поведінки;
  - уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
  - відлюдкуватість, уникнення спілкування;

- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
  - занижена самооцінка, наявність почуття провини;
  - поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
  - демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
  - схильність до пропуску навчальних занять;
  - відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;
  - депресивні стани;
  - аутоагресія (самоушкодження);
  - суїцидальні прояви;
  - явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
  - намагання приховати травми та обставини їх отримання;
  - скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
  - наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.
4. До булінгу (цькування) в Ізюмському ліцеї № 11 Ізюмської міської ради належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи Ізюмського ліцею № 11 Ізюмської міської ради, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) Ізюмського ліцею № 11 Ізюмської міської ради.
- Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:
- умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
  - словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;
  - будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;
  - інші правопорушення насильницького характеру.
5. Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в Ізюмському ліцеї № 11 (далі - суб'єкти реагування) є:
- служби у справах дітей;
  - центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
  - управління освіти Ізюмської міської ради;
  - директор Ізюмського ліцею № 11 Ізюмської міської ради та постійно діюча комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти;
  - територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.
- Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.
6. Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Ізюмському ліцеї № 11 згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти.
7. У разі прийняття рішення комісією з розгляду булінгу (цькування) в Ізюмському ліцеї № 11 про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належить:
- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;
  - визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;
  - визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у класі, де стався випадок булінгу (цькування);
  - моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;
  - надання рекомендацій для педагогічних працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;
  - надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).